

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การเปลี่ยนแปลงในโลกอย่างรวดเร็วของยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งเต็มไปด้วยการแข่งขันและความร่วมมือเป็นแรงผลักดันให้ประเทศต่างๆ ทั่วโลก รวมทั้งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวจะต้องมีบทบาทมากขึ้นในการแข่งขันกับประเทศต่างๆ ในเวทีเศรษฐกิจโลกทั้งด้านการเมือง การค้า สังคม ประชากร และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น การจะบรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้จะต้องอาศัยปัจจัยหลายด้านทั้งวิธีดำเนินงาน บุคลากร งบประมาณ และเทคโนโลยี เป็นต้น บุคลากรที่มีคุณภาพนับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดปัจจัยหนึ่งที่จะพัฒนาประเทศให้มีความแข็งแกร่งและมั่นคงภายใต้การแข่งขันของโลกในปัจจุบันนี้ ความสำคัญของบุคลากรต่อการพัฒนานี้เห็นได้จากการกำหนดนโยบายและแผนต่างๆ ของประเทศโดยมุ่งเน้นให้มีการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ คิดเป็น ทำเป็น มีศักยภาพในการทำงานได้อย่างสอดคล้องกับความต้องการและพัฒนาต่อการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจยุคใหม่ (รุ่ง แก้วแดง, 2548, หน้า 2)

ปีพุทธศักราช 2518 ประเทศลาวล้านช้างในอดีตกาลได้เปลี่ยนระบบการปกครองเป็นระบบสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) โดยมีพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยเป็นแกนนำในการบริหารประเทศ พุทธศาสนายังคงอยู่คู่ประเทศมิได้หายสาบสูญไป แต่ได้มีการจัดการองค์กรใหม่ตามระบอบการปกครองของประเทศ โดยได้จัดตั้งองค์การพระพุทธรศาสนาสัมพันธ์ลาวเป็นองค์การสูงสุดในการบริหารคณะสงฆ์ลาว และกำหนดให้คณะสงฆ์ลาวมีเพียงนิกายเดียวคือ คณะสงฆ์ลาวตามธรรมนูญการปกครองคณะสงฆ์ลาว พ.ศ. 2547 ฉบับปรับปรุงใหม่ มีการจัดการบริหารงานของสำนักงานองค์การพระพุทธรศาสนาสัมพันธ์ลาวออกเป็น 4 ระดับ คือ ระดับศูนย์กลาง (ส่วนกลาง) ระดับแขวง ระดับเมือง และระดับวัด โดยประกอบไปด้วย 4 กรรมาธิการ คือ 1) กรรมาธิการปกครองสงฆ์ 2) กรรมาธิการศึกษาสงฆ์ 3) กรรมาธิการเผยแผ่ศีลธรรมและปฏิบัติกรรมฐาน และ 4) กรรมาธิการสาธารณูปการ

องค์การพุทธรศาสนาซึ่งมีหน้าที่เป็นเสนาธิการให้กับประธานขององค์การ และมีหน้าที่อำนวยความสะดวกให้แก่กรรมาธิการ ในการปฏิบัติหน้าที่ในระดับแขวง

องค์การพุทธศาสนา แขวงสะหวันนะเขต ทำหน้าที่เป็นเสนาธิการให้กับประธานองค์การพุทธศาสนา แขวงสะหวันนะเขต และอำนวยความสะดวกในการทำหน้าที่กรรมาธิการในระดับแขวง ตามสิทธิหน้าที่ที่กำหนดไว้ในองค์การพุทธศาสนา ข้อกำหนดของกรรมาธิการ และศูนย์กลางองค์การพุทธศาสนา ซึ่งผ่านมาจากองค์การพุทธศาสนา แขวงสะหวันนะเขตได้จัดให้มีสำนักงานในระดับแขวงขึ้น เพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ กำหนดเอาให้มีการแต่งตั้งพระสงฆ์ที่มีคุณสมบัติผ่านการคัดเลือกในกองประชุมของคณะบริหารงานประจำเป็นคณะบริหารงานประจำสำนักงาน ในระยะที่ผ่านมามีครูบาอาจารย์หลายท่านผลัดเปลี่ยนกันมาปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้การดำเนินงานของพระพุทธศาสนา ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ แต่ยังมีปัญหาในการขาดความต่อเนื่องมีการหยุดเป็นช่วง ๆ ขึ้นกับคณะบริหารของสำนักงาน ในบางครั้งมีคณะทำงานประจำการบริหารไม่ต่อเนื่อง ทำให้การดำเนินงานขาดประสิทธิภาพ และสิ้นสุดพร้อมไปกับวาระในการดำรงตำแหน่งของคณะผู้บริหาร และในการบริหารงานยังไม่เป็นระบบ การทำงานมีความล่าช้า และขาดประสิทธิภาพ (องค์การพุทธศาสนา, 2557, หน้า 35)

สำนักงานองค์การพระพุทธศาสนาสัมพันธ์ลาว แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ปัญหาหลักของการบริหารจัดการของสำนักงานองค์การพระพุทธศาสนาสัมพันธ์ลาว มีจุดอ่อนในการบริหารจัดการองค์กร เช่น มีการดำเนินการภายใต้ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งจากองค์การพระพุทธศาสนา และมีระบบโครงสร้างการบริหารที่ชัดเจน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารงาน ปัญหาคัดเลือกจากผู้ที่มีความรู้หรือมีระดับยศที่สูงมาบริหารจัดการ ทำให้ความรู้ ความเข้าใจในการบริหารงานเกิดความล่าช้าในการตัดสินใจ และการใช้เทคโนโลยีขาดความชำนาญ โดยวัยชราภาพของผู้มาดำรงตำแหน่งทำให้เกิดปัญหาดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พระใบฎีกาณัฐพร ฐานวุฑโฒ (2554) และพระเทพรัตนสุธี (สมศักดิ์ โชติคุณโร) (2556) พบว่า ปัญหาของพระสงฆ์ไม่ค่อยได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขาดการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรของคณะสงฆ์เอง พระสงฆ์ไม่มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานและอุปสรรคในการให้ความสะดวกแก่พระสงฆ์ไม่เพียงพอ พระสงฆ์บางรูปไม่เข้าใจพระธรรมวินัยและกฎหมายคณะสงฆ์ และผู้ปกครองขาดการเปิดโอกาสให้พระภิกษุสามเณร มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย วางกฎระเบียบและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทางการปกครองของสงฆ์

จากเหตุผลดังกล่าวองค์การพระพุทธศาสนา จึงเห็นความสำคัญและความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีรูปแบบหรือกระบวนการบริหารจัดการที่จะทำให้อบรมตามวัตถุประสงค์โดยเน้นให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแนวทางการพัฒนา ซึ่งการมีส่วนร่วมก่อให้เกิดผลดีต่อการขับเคลื่อนองค์กร กล่าวคือผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมในแต่ละพื้นที่ย่อมเกิดความภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารทำให้การบริหารหรือการพิจารณาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่มีความหลากหลายทั้งความรู้และประสบการณ์ ตลอดจนจนเป็นการขจัดปัญหาให้การดำเนินการนโยบายใด ๆ ขององค์การพระพุทธศาสนา ซึ่งจะก่อให้เกิดความยุติธรรมในการดำเนินการต่อทุกฝ่ายได้และก่อให้เกิดการประสานที่ดีทำให้การบริหารขององค์การพระพุทธศาสนา เป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การรวมตัวของบุคลากรเป็นเครือข่ายจะก่อให้เกิดพลังที่เข้มแข็งสามารถขับเคลื่อนกิจกรรมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และตรงเป้าหมายโดยให้ทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ (ธรรมนูญการปกครองคณะสงฆ์ลาว, 2547, หน้า 2)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาการบริหารงานของสำนักงานองค์การพระพุทธศาสนาสัมพันธ์ลาว แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพื่อให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนแนวทางการพัฒนาเพื่อให้การบริหารงานขององค์การพระพุทธศาสนา บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำถามของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารงานของสำนักงานองค์การพระพุทธศาสนาสัมพันธ์ลาว แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นอย่างไร
2. แนวทางและการประเมินการพัฒนาการบริหารงานของสำนักงานองค์การพระพุทธศาสนาสัมพันธ์ลาว แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ควรเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารงานของสำนักงานองค์การพระพุทธศาสนาสัมพันธ์ลาว แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
2. เพื่อสร้างแนวทางและการประเมินการบริหารงานของสำนักงานองค์การพระพุทธศาสนาสัมพันธ์ลาว แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความสำคัญของการวิจัย ดังนี้

1. ทำให้ทราบสภาพปัจจุบัน ปัญหาการบริหารงานของสำนักงานองค์การพระพุทธศาสนาสัมพันธ์ แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
2. เผยแพร่แนวทางการพัฒนาให้สำนักงานองค์การพระพุทธศาสนาสัมพันธ์ลาว ในระดับแขวง ระดับเมือง ได้ทราบในแขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว อีกทั้งยังเป็นประโยชน์ให้กับสำนักงานพระพุทธศาสนาสัมพันธ์ลาวในแต่ละท้องถิ่น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ด้านเนื้อหา

ขอบเขตด้านเนื้อหาในการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานของสำนักงานองค์การพระพุทธศาสนาสัมพันธ์ แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

- 1.1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารงานของสำนักงานองค์การพระพุทธศาสนาสัมพันธ์ แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
- 1.2 สร้างแนวทางการพัฒนาการบริหารงานของสำนักงานองค์การพระพุทธศาสนาสัมพันธ์ลาว แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
- 1.3 ประเมินแนวทางการพัฒนาการบริหารงานของสำนักงานองค์การพระพุทธศาสนาสัมพันธ์ แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น

2. ด้านกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยในแต่ละระยะ มีดังนี้

2.1 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและสร้างแนวทางการพัฒนาการบริหารงานของสำนักงานองค์การพระพุทธศาสนาสัมพันธ์ แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำนวน 15 รูป ได้แก่ หัวหน้าองค์การพระพุทธศาสนา แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว 1 รูป รองหัวหน้าสำนักงานองค์การพระพุทธศาสนาสัมพันธ์ลาว แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว 1 รูป คณะกรรมการสำนักงานองค์การพระพุทธศาสนาสัมพันธ์ลาว แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว 5 รูป กรรมการปกครองสงฆ์แขวง 2 รูป กรรมการศึกษาสงฆ์แขวง 2 รูป กรรมการเผยแผ่ศีลธรรมและปฏิบัติกรรมฐานแขวง 2 รูป กรรมการสาธการแขวง 2 รูป โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2.2 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการประเมินแนวทางการพัฒนาการบริหารงานของสำนักงานองค์การพระพุทธศาสนาสัมพันธ์ แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 รูป ได้แก่ หัวหน้าสำนักงานองค์การพระพุทธศาสนาสัมพันธ์ แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว 1 รูป รองหัวหน้าสำนักงานองค์การพระพุทธศาสนาสัมพันธ์ แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว 1 รูป คณะกรรมการสำนักงานองค์การพระพุทธศาสนาสัมพันธ์ แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว 5 รูป กรรมการปกครองสงฆ์แขวง 2 รูป กรรมการศึกษาสงฆ์แขวง 2 รูป กรรมการเผยแผ่ศีลธรรมและปฏิบัติกรรมฐานแขวง 2 รูป กรรมการสาธการแขวง 2 รูป คณะกรรมการแนวลาวสร้างชาติแขวง 2 คน คณะกรรมการสำนักงานองค์การพระพุทธศาสนาสัมพันธ์ลาว แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว 2 รูป คณะกรรมการสำนักงานองค์การพระพุทธศาสนาสัมพันธ์ลาว ในระดับเมือง 2 รูป โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3. ด้านเวลา

การดำเนินการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการบริหารงานของสำนักงานองค์การพระพุทธศาสนาสัมพันธ์ แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผู้วิจัยได้กำหนดด้านเวลา ดังนี้

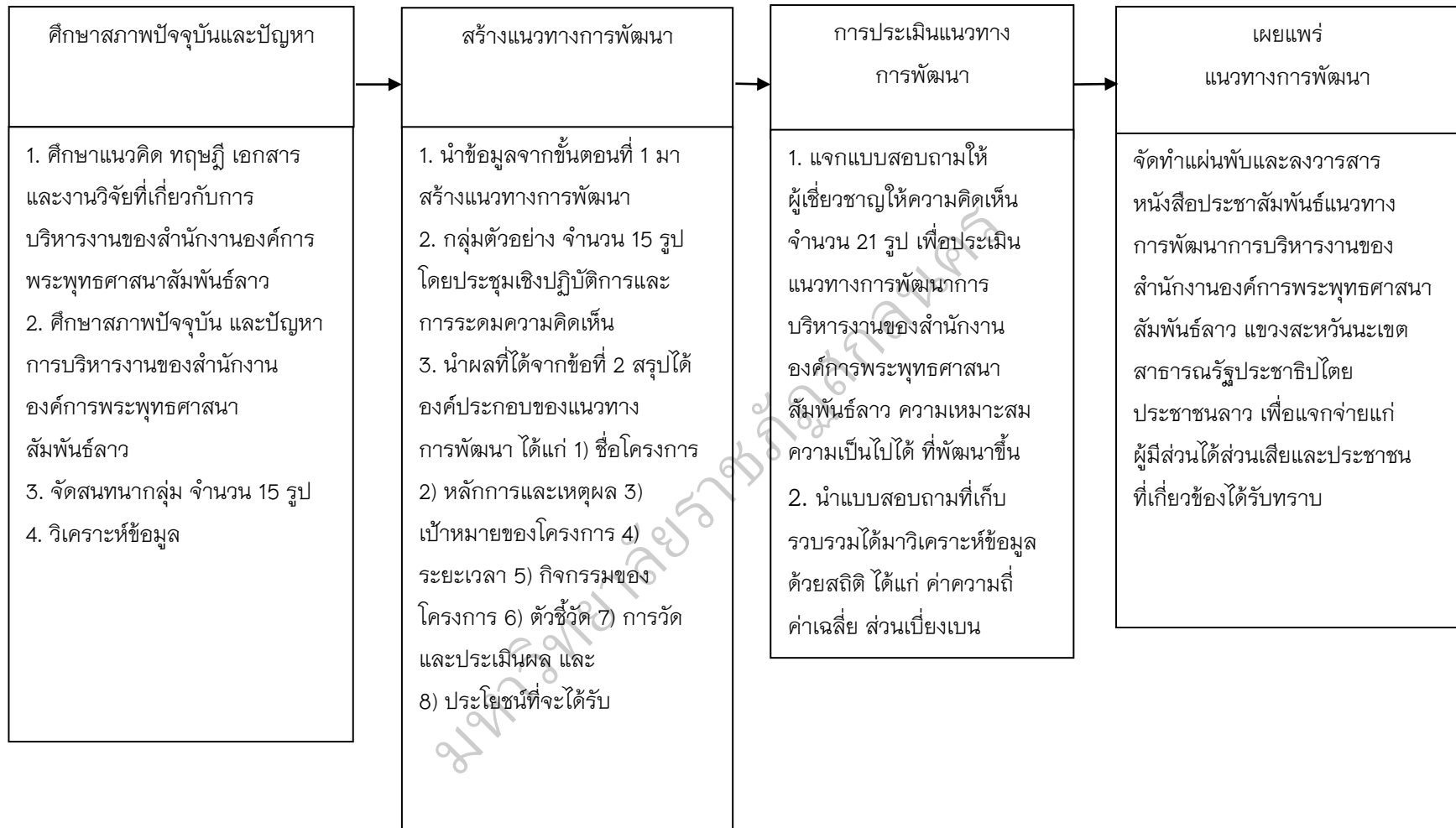
3.1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารงานของสำนักงานองค์การพระพุทธศาสนาสัมพันธ์ แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ระหว่างเดือนมกราคม 2559 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2559 เป็นเวลา 1 เดือน

3.2 สร้างแนวทางการพัฒนาการบริหารงานของสำนักงานองค์การพระพุทธศาสนาสัมพันธ์ แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ระหว่างเดือนมีนาคม 2559 ถึงเดือนเมษายน 2559 เป็นเวลา 1 เดือน

3.3 การประเมินแนวทางการพัฒนาการบริหารงานของสำนักงานองค์การพระพุทธศาสนาสัมพันธ์ แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ที่มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ระหว่างเดือนพฤษภาคม 2559 ถึงเดือนมิถุนายน 2559 เป็นเวลา 1 เดือน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานของสำนักงานองค์การพระพุทธศาสนาสัมพันธ์ แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย ตามความมุ่งหมายของการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดและกระบวนการวิจัย

นิตยาคมศัพท์เฉพาะ

การวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการบริหารงานของสำนักงานองค์การพระพุทธศาสนาสัมพันธ์
แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
ผู้วิจัยได้กำหนดนิตยาคมศัพท์เฉพาะ ดังนี้

1. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานของสำนักงานองค์การพระพุทธศาสนา หมายถึง สิ่ง
ที่ค้นพบจากกลุ่มเป้าหมายที่มีความคิดเห็นร่วมกันในการเสนอความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนา
สำนักงานองค์การพระพุทธศาสนาสัมพันธ์ลาว แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
ประกอบด้วย 1) ชื่อโครงการ 2) หลักการและเหตุผล 3) เป้าหมายของโครงการ 4) ระยะเวลา 5) กิจกรรม
ของโครงการ 6) ตัวชี้วัด 7) การวัดและประเมินผล และ 8) ประโยชน์ที่จะได้รับของสำนักงานองค์การ
พระพุทธศาสนาสัมพันธ์ลาว แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

2. สำนักงานองค์การพระพุทธศาสนาสัมพันธ์ลาว หมายถึง สำนักงาน
ที่เป็นศูนย์กลางทางด้านการบริหารงาน ประสานงาน และอำนวยความสะดวกในการทำงานให้กับประธาน
และกรรมการขององค์การพระพุทธศาสนาที่ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การปกครองของ
สงฆ์ 2) การศึกษาของสงฆ์ 3) การเผยแผ่ศีลธรรมและการปฏิบัติกรรมฐาน และ 4) การสาธารณูปการใน
การดำเนินงานด้านกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การพระพุทธศาสนา แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐ
ประชาธิปไตยประชาชนลาว